

Передплата

на «РУСЛАН» вносить:

в Австрії:

на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	3 р. ав.
на місяць	1 р. ав.

За границею:

на цілий рік	20 рублів або 40 франків
на пів року	10 рублів або 20 франків
Поодинокі числа по 8	кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Відозва!

За ініціативою існуючих руских товариств задаткових зібрав ся у Львові ширший кружок людей, так репрезентантів сих товариств як і інших личностей, бажачих піднести добробит нашого підупалого народа, зарівно зі Львова як і інших повітів всхідної Галичини, — і по нараді узяв конечно потрібним для належної організації праці на поли економічним заснувати «Краєвий союз кредитовий».

Краєвий союз кредитовий основує ся на підставі закона з 9-го цвітня 1873 ч. 70 В. з. д. о стоваришенях заробкових і господарских, — осідком его має бути Львів — а цілею его буде: а) організувати стоваришеня, товариства і спілки економічні, як також старати ся о кредит для тих стоваришень, товариств і спілок, що приступлять в члени союзу; в) уділяти своїм членам дешевого і приступного кредиту; г) приймати до користного обороту капітали за опроцентованем; д) в міру узисканого призову видавати заставні листи і утримувати заставничий відділ; е) переводити парцеляцію посілости, як в загалі сполученими силами доконувати всякі пожиточні підприємства економічні на користь всіх членів.

Ухваливши статут такого краєвого союзу кредитового, яко стоваришеня з обмеженою порукою, поручив висше згаданий збір нам підписаним ввести сей союз в житє.

На тій підставі постаравши ся о зареєстрованє сего стоваришеня в ц. к. Суді краєвим яко торговельнім у Львові, котре наступило рішенням тогож суду відділ IV. з дня 2-го липня 1898. Ч. фірм. 834. а оголошенє фірми і витягу зі статута едиктом тогож ц. к. Суду краєвого яко торговельного відділ IV. з дня 10-го вересня 1898 Ч. 834 фірм., — звертаємось тепер до цілого загалу нашої інтелігенції, до наших просвіщених міщан і селян та до всіх товариств з запрошенем, щоби поспішили вписуватись в члени союзу і через скорє численне приступле-

не до союзу помогли здвигнути кріпко сю потрібну інституцію.

Членом союзу може бути кожда повнолітна особа фізична, як також кожда особа правна, т. є. брацтва церковні, церкви, читальні, громади і розумієсь товариства задаткові. — Уділ членський вносить 25 зр. (50 корон), вишове 1 зр. Кождий член може зложити більше число уділів. Одвічальність і порука членів є обмежена (до двократної квоти уділу членського). Виступленє з товариства з захованем законних приписів є кождому членови дозволене. Управу Союзу вести буде Дирекція, зложена з 5 членів, і Рада надзираюча з 12 членів, котрих виберуть найближші загальні збори.

Понеже «Союз» не має жадних цілий політичних і є товариством чисто економічної натури, проте запрошуємо всіх Русинів без ріжниць поглядів і відтінків партійних, щоби приступили в члени сего стоваришеня. Коли приступить достаточне число членів, скличемо загальні збори і ті виберуть членів управи, т. є. Раду надзираючу і комісію контрольную після впадоби більшости членів, з поміж людей, котрі видадуть ся їм одвітними на ті становиска, — а Рада надзираюча заіменує Дирекцію.

Нарід наш в Галичині числить 3 міліони а однак він немічний, і неміч та походить з упадку економічного. Для підвигнення нашого народу першим услівєм є сполученє економічних сил і організація роботи на поли економічних.

Коли «Союз» розпочне свою діяльність, коли зможе він зорганізувати по повітах товариства і спілки економічні о цілях кредитових або господарских, коли запевнить їм розвій з одної сторони улєкшенем кредиту, з другої добрим наглядом і контролею, коли через відповідну організацію кредиту допоможе своїм членам чи то поодинокі чи спілкам, набувати землю, брати посесію більших ґрунтів, арендувати пропінацию, закладати крамниці, підняти більші достави, заводити поправну худобу,

набувати машини рілничі, добре насінє і много інших, — тоді певно причинить ся найбільше до підвигнення нашого народа і освободить зарівно селянина-хлібороба, як і міщан ремісників від зависимости економічної, а часто навіть від лихварского визиску несовістних одиниць.

При живім заінтересованю загалу Русинів сею інституцією і при всенароднім попіраню єї змагань зможе «Союз» постарати ся з часом о концесиї на видаванє листів заставних, — з помічю котрих можна би перепровадити конверзію високо опроцентованих псвичок, якими обдужені селянські ґрунти, на низше опроцентовані листи заставні.

Цілі сего стоваришеня самі говорять за себе, тому не будемо тратити слів на захохоту, але ожидати-мемо тепер заінтересованя загалу нашого сею справою і численного зголошеня членів.

Заяву приступленя, разом з вписовим і уділом членським просимо надсилати на адресу Товариства взаімного кредиту «Двістер» у Львові (ринок ч. 10), котре тимчасово приймає буде всі виплати для «Союзу» а відтак по загальних зборах «Союзу» і по уконституованю органів управляючих передасть зарядови «Союзу» надіслану готівку і письма (просить ся тільки в письмах і кореспонденціях не лучити справ Двістрових зі справами «Союзу»).

Статут «Союзу» вже напечатаний і кождий може его дістати в Товаристві взаімного кредиту «Двістер». — Книжочки уділові і формальности з деклараціями членськими залагодить по уконституованю вибрати ся маюча Дирекція «Союзу».

Ні відки нашому народови чекати помочи, — хіба лише у себе самого!

Опрокиньмо ся з нашої байдужности на поли економічні, сотворім свою могутну інституцію кредитову і покажім світови, що ми нарід живий і дбаючий о свої інтереси економічні.

Громада великий чоловік, — се пословиця шитома наша, а здавалось би, що ніхто інших,

24

За батькову вину.

Святочне дідове оповіданє.

Написав Олександр Катренко.

(Дальше.)

Ось де воно! Ось що воно! Надивав!! На дворі трохи вже виднійш стало, то як по близу все можна добре розглядіти. Ледви він не наступив, перед його очима, біля самих його ніг розпластав ся горілиць чоловік. Голова його, лежачи на каміні, незвичайно повернена на бік. Нагнув ся дід, придивив ся, вглядів й аж очі затуливі, затріпотівши: побачив він ледви не до зашийка перерізану червону горлянку. Частина каміня облита червоно-рожевою кровю, що ще не встигла почорніти. На землі побіля стоїть ціла калюжа такоїж. Дід аж вступив ся в неї і закаляв чобіт. Одягнений був покійник у просту українську одіж. Обік його лежав оклуночок і цїп, яким звичайно хліб молотять селяни. Шапки не було ніде видно зовсім. По всьому повертали ся два земляки з заробітків; може односільці, а то може й чужі, здивавши ся де-небудь, умовились йти вкупі, бо по дорозі їм

впадало. Йшли і оттут заночували. Перед світом нечистий підбив товариша на гріх. Поквапив ся мабуть на шапку, де були зашиті зароблені покійником гроші. І скоїлось... Може й так! Бо буває воно таке, трапляєть ся, хоч, слава Богови, й порідко. А все-ж буває. Кожного-б така ява, яка була перед дідом, вразила-б. Його-ж тим найпуше. Вже одно те, що на тому самому місцеві, навіть на каміні, що він поклав, голова відрізана лежить, до того ще й у такий іменно день. Це щось рокове! Місце мабуть прокляте! — думав він. Став і не ворухнеть ся, як прикипів до землі. До того страшенно, не то лачно, не то дивно й жалосливо вирячив ся на зарізаного і очий з нього не зведе. Стоїть, як причарований. Здаєть ся, торохнуло-б йому тепер над ухом з гармати, то й те-б йому байдуже; і не вчув би він того. Довго, чи не довго, не скажу вже, він так стояв. Ніхто того не бачив, та навряд чи він і сам памятав. Оханув ся він тоді, коли почув позад себе чийсь вкупі й строгий і переляканий окрик-запитанє:

— А що ти тут чоловіче, робиш?!

Обернув ся дід швиденько, сполоханий несподіваною присутністю когось живого, аж повозка і на ній двоє людей підїхало. Мабуть їхали шляхом, вбачили діда нерухомо стоячого у непевній якійсь постаті, зацікавили ся, чого

він там так і підвернули подивити ся, що він робить. А може ще чи й не бачили здалека, як він біг. Може й «ратуйте» те чули. Хто його знає! Не скажу вже іменно як вони, може й те і друге й третє й ще що інше, але, бач, біля діда опинили ся.

— А що це ти тут паробив? — знов запитали вони, позлазивши з повозки й обглядівшись.

— Хто я!?! — здивував ся дід. — Я нічого. Хтось зарізав когось!.. Бачите, ось душегубство скоїлось!

— А! Хтось зарізав?! Ось ми тобі покажемо, хто! — проказали вони, сторожко й боязко підступили до нього.

Він же не тямлючи ані їх мови, ані їх замірів, здивовано дивив ся на них.

— Покинь ножаку, розбишако! Покинь зараз! — крикнули ті обидва у один голос.

— Який ножаку!? Який я вам розбишака!? — спитав, ще більше дивуючи ся, ображений дід.

І тут тільки тепер глянув на себе і звернув увагу, яким він мав здавати ся при таких випадці на чужий погляд. Руки у нього у крові, одіж те-ж денедє, ще й ножа окривавленого у руках держить. Він і забув зовсім про нього. Як був біля ягнати з ним, так і сюди прибіг.

як Русини повинні би порозуміти значіне посло- виці, котру склав нарід. Лише сполученими си- лами цілої громади успіємо піднести економічно наші нарід до ліпшого добробуту.

Тому кличемо ще раз до всіх своїх сьві- домих братів Русинів: приступайте громадно в члени «Союза»!

У Львові, дня 20. н. ст. вересня 1898.

Др. Стефан Федак. Др. Кость Левицкий.
Др. Ярослав Кулачковский.

Кілька уваг.

(Конець.)

Не сповнила би тої своєї ціли часопись тов. руских письменників, коли-б після ради д. Мурави стала бібулою, де молодші пробува- ли-б своїх сил. Коли-б ті проби мала містити часопись, хоть би они були і слабенькі, тільки тому, що вийшли з молоді голови, то не зро- била би тим прислуги ані авторови, ані това- риству, ані літературному рухови. Противно, в тій часописи повинно тільки те найти місце, що посить на собі незаперечні сліди таланту або совісної праці, чи глибоких відомостей. Передовсім як найменше белетристики; хіба коротенькі етюди, як взори з огляду на стиль і на думку, до яких можемо приложити назву «поезії в прозі». А натомість як найбільше лі- тературно-наукового матеріалу: огляди зі своєї і чужих літератур, розвідки з наук природних, суспільних і економічних, статі про історію на- родів і культури, звістки про нові здобутки людського духа у всякім напрямі, про нові течії в штуці і літературі, критики і рецензії на по- ли письменства, малярства, музики і т. и. Що- би собі запевнити співучасть визначних сил у тій нелегкій роботі, мусіла-б редакція часописи з го- ри прийняти засаду достаточного ремунерована праці після такси, в котрій було би кілька сте- пенів для оригінальних творів, для критик, спра- воздань і т. д. Ремунерация інша би отже після того, до якого ряду редакція зачислила би поміщену працю.

Белетристіці могло-би товариство прислу- жити ся в той спосіб, що навязало би зносини з редакціями иньших часописей, які у фейле- тонах друкують повісти та оповіданя, і заощику- вало ся тими творами, щоби не пропадали у фоліяхах старих річників. Редакції політичних дневників і иньших часописей часто не мають можности матеріал, який подають у фейлето- нах, видавати ще і окремими відбитками. До того треба взяти на себе кошта накладу, але і кольпортажу книжки й цілу адміністрацію єї розпродана. А се лежить і в цілі і в силі бу- дучого товариства. Коли-б товариство руских письменників переняло на себе видавництво пе-

редруків, то заощадило би собі кошти окремо- го накладу. Тим самим могло би назначити низшу ціну на такі видавництва і зробити їх приступними для широкого загалу. Право до пе- редруків могло би товариство придбати собі від самих авторів, котрі застерігали его для това- риства, посилаючи редакціям свої твори. Таке застереженє права передруку винагороджувало би товариство авторам після прийнятої такси або особистої згоди і се було би знов справедливо- ю підмогою для письменників, котрі до тепер найчастійше віддають до друку свої твори да- ром, або за невідповідно низькою винаго- родою.

Окрім того могло би очевидно товариство підняти ся самостійного видавництва стійних творів та заохочувати до письменства оголошу- ванєм конкурсів на праці з ріжних галузей лі- тератури і науки. Через конкурси могло-б това- риство ділати також поучаючо, бо кождий з на- дісланих творів повинен би бути зрецензований на письмі; коли твір перепаде при конкурсї, пи- сьменну рецензію висилало би ся тоді разом з твором авторови. Такі рецензії слабших твo- рів, перших проб молодих писателів, мали би для них велику користь і стали би заохотою до дальшої праці над поглибленєм ідей, вироб- ленєм композиції і стилю.

З видавництвом вяже ся і кольпортажа творів. Що она доконче потрібна, про те нема що розводити ся. А в який спосіб дала-б она перевести ся, се вже треба полишити віділови будучого товариства. У наших відносинах коль- портажа не легка річ і в кождім поодинокім випадку вимагає осібногo способу.

Сей круг діланя, котрий ми тут назначили, могло би товариство опанувати навіть при не- великім закладовім капіталі а добрій волі і щи- рій праці членів і віділу товариства. Щож до дальших цілей товариства, які зазначив голова комітету д. Гнатюк, як уділюване стипендій на заграничні студії, підпиранє письменників в випадках неспосности до праці і запомоги для вдів і сиріт по писателях, буде залежати від висоти призбираних фондів. Але і в найліп- шім разі, коли-б складка шила обильно, не можна мати надії, щоби товариство змогло в близькім уже часі підняти ся практичного переведеня тої другої ціли. Єї треба відложити на літа, коли товариство доробить ся значній- ших фондів. Припустім, що складка принесла би тільки, як на будову руского театру т. є. 35.000 зр., то ще і тоді фонди товариства не могли би знести такого тягару, як стипендії, запомоги і т. д.

Але навіть, коли-б складка принесла тіль- ко половину тої суми, що можна припускати з легким сердцем, то товариство мало-б перед собою будучність. Бо фонди товариства повин- ні-б мати богате жерело у вкладках самих чле-

нів. Товариство, котре має за ціль забезпеченє стану письменників, має право числити на жер- тви з їх сторони, є се першим вимогом само- помочи і взаїмного підпомаганя. Загал наших письменників зрозуміє те і щиро допоможе здій- енитисє цілям товариства. До того треба відпо- відної організації будучого товариства; буде се завданєм комітету дати ініціативу до того, що- би попри абиранє складки виторив ся органі- зацийний дух між рускими писателями.

Так отже, хотай будучє товариство може доперва в часом стати запомоговим товариством для руских писателів, то вже зараз на початку отвирасє ся для него широке поле діяльности для поліпшеня наших відносин що до літера- турно-наукового і видавничого руху. Вже ті без- посередні користи з будучого товариства повин- ні загіти всіх діятелів і любителів нашої літе- ратури, щоби словом і ділом підпирали змаганя комітету. А від того комітету дожидаємо з не- терпеливостію дальших кроків у тій важній справі.

Литовский Поляк про галицку нужду.

(Конець.)

Дві найбільше впливові сфери не лиш не усупільнюють люду повіреного своїй опіці, але перші причиняють ся в певній мірі до витво- реня тої страшної 800-тисячної фаланги люд- ских єств, що задля браку достаточної поживи і гігієнічного мешканя призначені в Галичині на смерть, а дальше причиняють ся до того пригноблюючого і, на жаль, аж надто доказа- ного протоколами війскових поборів відкритя, що так мало є здібних до війска серед галиц- кого народу в порівнаню до иньших народів монархії. Коли-б так гр. Тарновский хотів за- глянуги до двора, особливо середної власности, і до селяньської хати, певно знайшов би кон- кретні причини невдоволеня народу з існую- чого порядку, а коли-б схотів, як колись в «Пор- циях», забрати слово, певно приспішив би по- жадану реформу. бо на перешкодї стоїть не стілько зла воля, скілько легководушність і рутиня.

Також узасадиною, а ще сильнішою при- чиною конкретного невдоволеня народу є без- перечно «пропінація», практикована по давному, лишє в иньшій формі, властителем двора в спілці з жидом-арендарем. Край викупив з на- тугою ті остатки фєвдального римского «sum- ptum jus» — права на фізіологічні функції ближнього, та не викупив самих коршем, де властиво те право могло осущувати ся. Наслід- ком сего двори, маючи свої давні коршми, ма- ють також великий атут в руках при ліцита- циях, а в додатку вже ділком неоправданє і звичаєм, але не правом, усвяченє першенство в пропінаційнім уряді, обсаджєнім шляхтою. Се надужите в приміненю права могло би ще мати якесь оправданє, коли-б оно служило дворам на те, щоби коршми виривати з жидівських рук, як се роблять оживлені справдішним горожань- ским духом рідкі, на жаль, виїмки, між ними приміром властитель Закопаньських дібр, де — вже у великім луку довкола — кождий шинк і кожда рогатка є в руках християн. Та куда! Се першенство віддають они за умовлену пе- ред ліцитацією суму відступного жидови-пропі- наторови, з котрим у спілці витягають від бід- ного хлопа цілу ліцитаційну оціночну суму з причинком відступного, з чого лиш меньша часть належить ся за коршемний будинок, а більша часть із загального пропінаційного фон- ду, значить: з кишені цілого краю впливає, до приватної кишені; а сего годі назвати инакше, як лиш визиском. А тих шинків, дрібних і ве- лких, тих гнізд розпоюваня помалу отрою- ючим, фальшивим алькоголем, є богато — ціла сїть розтягнена по краю!

Не кажу вже о иньших причинах недово- леня, як сполученє нераз і десятюх урядів в руках одного властителя більших обшарів в на- слідок удержуваня краєвим віділом певних уря- дів безплатно. Наслідком сего зістають виклю- чені з арени публичної праці сили нові, що по- встали з иньших суспільних верств, маєтково неупосажєні, котрі на сїм поли могли би відда- ти справдішні услуги і рівночасно заспокоїти ті бажаня піднести ся і стати чимсь, — бажаня, котрі провадять їх до агітації і так шкідної

— Боже, що-ж це буде! — подумав він і швиргонув геть від себе його.

— Ну, тепер давай сюди руки, ми тебе звяжемо, а то ще й утєчєш.

— Оттакє! За віщо-ж це!?

— А ось побачиш! взнаєш! Там тобі роз- кажуть! Бери його! — й накинули ся.

— Господи! Так по вашому це я зробив!? — не спитав, але стогоном простогнав дід.

— Нічого, нічого там розбалакувати — ті йому у відіповідь.

І балакати не хочуть, та мерщій крутять його. Скрутили і як полїняку звалили на по- возку. Він же й не пручав ся навіть. Застогнав тільки сердешний, як його скинули. Та й те не скажу, від чого? чи від болісти в середині, чи що забили старі кістки об полудрабки.

— Нехай буде, Господи, Твоя воля! караєш за батькову вину! — прошепотіли нечут- но його уста.

Привезли діда до волости у Писарівку. Розказали так і так, на горячому вчинкови з но- жем у руках зарізяку сцапали. Ну, що-ж робити меш! Хоч би й на кого. Все проти нього навіть і він сам собою, своєю окривавленою оде- жою сьвідчить, що ніхто більш, як не він. Про те вся слобода, як один чоловік об поли руками вдарили ся, аж навіть застогнали всі. Та як же, диво дивне скоїло ся! Дід Микола зарізяв чоло- віка! Дід Микола зарізяка! Чи подумав би на нього хто-б коли небудь таке не то що, але і у

ві сні? Коли-ж ось бач! очевидячки, задля всіх скоїло ся! Тільки подивити ся на нього, то й самий невіркий замовкне, ввірить ся: й ніж і руки і сорочка, й чоботи, ну все-ж все. От ди- во, так диво над всі! — балакають люди. Гудуть як бжолі повсюди.

А тимчасом мерщій дали звістку стано- вому. Наїхав він з доктором. Обгледіли зарізаного. Сказали іменно, його зарізано і різано ді- довим ножем. Патрошили ще потім, як по всяк час звичайно, для чогось того і потім вже звє- ліли поховати. Писали чогось богацько. Тих двох, що діда піймали вони, записали; вони відкілясь здалека були, а їздили курій скуповувати по селах. З Писарівців декого теж сьвідками пере- писали. Допитували й діда. Питали його, на що він зарізяв й за що й кого і як того звали покійника й відкіля він. Але дід їм на те:

— Що я вам казати му? Кажі, не кажи а все однаково міні не повірите. То й годі. Шко- да й балакати дарма. За батькову вину Господь карає. Беріть мене й робіть зо мною що знаєте, що треба, що Господь вам попустить.

Більш нічого від нього і не допитали ся. Більш нічого окрім того і не вчули. Нарешті забрали його і потарабанили кудись із собою.

Дальше буде.

крайности реформаторської, як власне ся, котру обговорюємо. Поминаю вже недостачу справдішного патріотизму на ділі, а не на слові, наслідком чого більшість великанських капіталів наших великих панів спочиває непродукційно в заграничних і краєвих банках — замість оживити промисел, дати заробок і працю, за котрою ті нужденні маси тягнуть за море, найчастійше на смерть і недолю, замість збудити дрімучі сили до борби легальним оружжям з жидами, ростучими в силу.

Є ще причини зовнішньої натури а дуже доносимі: Галичина географічно тягне ся довгим поясом вздовж границі російської, де хлоп був увласнений о сто процент користнійше, де нема вже жидівських шинків, де нема вже в торговлі горівки з отроуючим фузлем, де пропанацію, з виїмком Королівства, в девятьох губерніях західних знесено без еквіваленту яко звітріле право середноівчье, в такий спосіб, що з признанем хлопови власности землі признано їм також, як і шляхті, право ставлення власних коршем, в наслідок чого жидівські коршми упали самі собою. В порівняню з Галичиною люд там багатий — отже чи можна дивувати ся, що галицький хлоп, порівнюючи ся з ним, чувсь покривдженем і зраженем до істнующого стану річи?!
То слова шляхтича Й. Пузіни.

Дневники польські, не могучи сеї статі замовчати, передрукуюють єї, але лютять ся на автора, що ніби він — як н. пр. каже Gazeta Narodowa — галицьку шляхту «szlachta wyalowa» і звивають «ziemia», щоби «дали єму відправу». Що без «відправ» тут не обійде ся, розумієсь само собою, але що Й. Пузіна написав правду, се всі ми здорові знаємо. На наш погляд — «ziemia» найлучше би зробили, як би сиділи тихо. Чи не досить для них того, що брат-шляхтич зза кордону приписує все, навіть «затрату почутя встиду і справедливости» — лише «рутині і легкодушности»?!

Новинки.

— **Посольське справозданє** зложить др. Дамян Савчак, посол до Союму краєвого, дня 29. вересня с. р. в сали Ради повітової в Підгайцях.

— **Красва школа лісна.** Вписи до краєвої школи лісового господарства у Львові будуть тривати до 30. с. м. Услівя прийняті такі: а) укінчений 17. рік життя; б) свідоктво здоровля; в) укінчена з добрим поступом VI класа середної школи, а взглядно зложене вступного іспиту, если кандидат укінчив з добрим поступом лиш IV класу школи середної; г) свідоктво однорічної лісної практики.

— **Відкрите ювілейної огородничо-пчільничої вистави** у Львові відбуде ся дня 24. вересня в павільонах краєвої вистави з 1894 р. за Стрийським парком. Три великі салі павільону, званого палатою штуки, заняли чотири фірми огородничі львівські, знані з поступового і артистичного огородництва, а іменно п. Кавчинський, Волинський, Іван Климович і Казим. Пйонтковський. Вистава їх плодів огодничих дасть елегоричний образ дівичих лісів полудневої Америки і Африки. З відділу наукового належить піднести уміщену на сій виставі збірку звірят і комах пожиточних і шкідних в огородництві — власність п. Сукупа. Збірка уложена після всяких наукових вимог, з поданем польско-латинських назвищ оказів, при чім є і демонстровані шкоди починені огородними шкідниками. — **Міністерство залізниць** признало знижку білетів особових для звідуючих сею виставу (20—30% знижки, залежно від віддаленя); при купні білетів треба предложити карту легітимацийну, виставлену комітетом вистави. Пересилки предметів на виставу має ся оплачувати, але за те поворот буде безплатний, сли підчас вистави не розпродадуть ся. На адресі пересилковій треба додати, що єї «предмети виставочні» на руки комітету вистави, а найлучше надавати яко посилки поспішні (Eilgut), що і дешевше коштує. Близшиє інформацій уділяє комітет вистави в палаті штуки на площі повиставочній.

— **Вибори на Буковині.** В середу відбули ся вибори до Союму в дванадцятих округах сельських громад на Буковині і випали в користь правительства. Волохи одержали шість мандатів, з чого три дістали ся фракції радикальній, або т. зв. Молодоволохам. Русини задержали дотеперішні два мандати і то в тих самих руках. Москвофіли, що мали доси двох послів, тепер переперли лише одного; ані др. Волян, ані Тимішевський не будуть вже належати до Союму. Надто вибрано двох послів правительственных без ніяко-

барви. — **Подрібно представляють ся вибори ось як:** З **черновецького** повіта вийшов Густав Марін, властитель дібр (безбарвний); — з **садагурського**: др. Смаль-Стоцький, професор університету (руский народовець); — з **кіцманецького**: Еротея Пігуляк, проф. школи реальної (руский народовець); — з **радовецького**: Ончул, радник сучавського суду (Волох); — з **серетського**: Теодор Фльондер, властитель дібр (Молодолох); — з **сторожинецького**: Модест Грігореца, властитель дібр (Волох); — з **становецького**: гр. Ероним della Scala, властитель дібр (безбарвний); — з **гурагоморського**: Луцул, маршалок краю (Волох); — з **кімпольського**: др. Поповічі, посол до ради державної (Молодолох); — з **сучавського**: Чунтуляк, православний архимандрит (Волох); — з **вижницького**: барон Никола Василько, шеф буковинських москвофілів; — з **заставицького**: Зубрицький, прокуратор скарбу (правительственный).

— **Княжі лови.** Вчєра вечером прибув до Надвірні архикнязь Отто на лови в лісах надвірнянських. До Тартакова коло Микуличина прибули онді на лови князі Іван і Генрих Ліхтенштайни і кн. Don Michael Braungauz.

— **Куріоз!** Прусифількі політики з групи Шенерера наміряють внести в австрійськїм парламенті домаганє поставлення у Відни памятника князєви Бісмаркови.

— **Кровава забава.** В нощі з дня 14. на 15. падолиста 1897 р. в Молодеві під Любачевом забавляла ся в коршмі сільска молодіж при музиці, попиваючи горівку та пиво. Пізно вже в нощі уїмнув ся басістий Сидір Пилип у Федька Ярими, щоби заплатив єму пива, а коли той відмовив, заскреготав зубами і замахнув ся на Яриму з гальбою. Ярима схоронив ся під повагу віита Киноша, що сидів в ванькири і розказав Пилипови успокоїти ся. Але підхмелений Пилип не дуже дбав про віита і став на него кидати ся. Тоді хватив Кинош Пилипа за плечі, трунув від себе і казав парубкам єго викинути з коршми. Парубкам не треба було два рази казати: Пилип опинив ся під коршмою, повалений на землі. Трех парубків, Андрух Антоник, Федько Ярима та Федько Максимець зачали окладати єго немилосерно киями. Заохочував їх до того сам віит. Тяжко побитого, лихо одітого, а в додатку п'яного Пилипа лишено так серед морозної нощі під коршмою на землі. Рано найдено нещасного басістого — неживим. — Нині Андрух Антоник, Федько Ярима і 40-літній віит Пилип Кинош стоять перед львівським трибуналом присяжних у Львові. Четвертий свідник убийства, Федько Максимець помер ще перед розправою. Засуд западе завтра.

— **Злодійска шайка.** В Угнові виловила жандармерія шайку злодіїв і злочинців. Причину до слідства дала крадіж, якої допустив ся Франц Кукиз на шкоду міщанина того самого назвища. Злодії вломили ся в часі неприсутности господаря до хати, забрали всю постіль, розбили скриню і позабирали з неї одіж, а крім того украли солонину і сало. Арештований Кукиз признав ся до крадежи, але заявив, що не мав з неї ніякої користи, бо тої самої нощі напали на него і на єго товариша Івана Барана з Кувина якісь люди з Угнова, побили їх і відобрали крадені річи. Дальше слідство повів вахмістр жандармерії Домбровский так зручно, що арештував переїздяючого через Угнів Івана Барана, а по переведеню ревізії найшов при нїм: долото, пилку до вирізування замків, одну золочену церковну чашу, обрус з престола і п'ять украдені в церкві річи. Злодій признав ся, що перед тиждем обікрав костел в Зборові коло Тернополя, що часть крадених річий продав жидам в Кристинополи і що перед місяцем обікрав учителя Теодора Лькова в Михайлівці. На основі тих зізнань вислав вахмістр двоє жандармів до Кристинополя для вислідження купців. Вислід був успішний, бо заарештовано там Іцка Бавера, торговельника коний і Леона Векера, сина кристинопільського радного і кушця, а крім того віднайдено ще дві поломані чаші і одну цілу. За крадіж у учителя Теодора Лькова арештовано Івана Кунца з Юзифівки. Судове слідство викрие певно і прочих злочинців.

— **Анархісти про убийство.** Чим раз більше виходить на яву, що діло анархіста Люккенного не є відокремлене, але стоїть в звязи з широко розгалуженим, дуже зухвалим і небезпечним анархістичним рухом. Показує ся, що Люккені належить до дуже численної групи анархістів, котра поставила собі за ціль мордувати коронованих голов, а головне гніздо тої вагаги є в Америці. Як анархісти задивляють ся на замордованє цїсарєвої Елисавети, о тим говорить стата в органі швайцарських анархістів п. з. Унсолро ді Ліма (Удар штилетом). Сказано там: «Анархіст, котрий хватає за штилет, не ділає сего з особистої мести, а в справі загального добра. Анархісти спічнуть не скорше, аж доки на світї не буде добра» (?).

— **Нелюдський злочин.** В громаді Озора в комітаті торонтальськїм, на Угорщині, напали злочинники на трех полєвих, що стерегли піль з кукурузою, двох з них тяжко покалічили, а тре-

того убили в нелюдський спосіб, відтак трупа вложили на рожені і спекли. Убийників арештовано.

— **3 воєнних образків.** Ротмістр гр. Штольберг-Венігероде підчас маневрів в околиці Гагенау в Німеччині, розлютившись задля якоїсь дрібної причини, порубав шаблею вахмайстра Шайнгарда так страшно, що мусіли нещасного відставити до шпиталу, де єго житю грозить небезпечність. По цєворотї домів два офіцери з наказу висшої власти арештували Штольберга і відослали до вязниці в Штрасбурзі.

— **3 жита американського президента.** Президент Сполучених Держав північної Америки Мек-Кінлі встає о 6. год. рано і сїдає при бюрку, дарованім єму королевою Вікторією. Той історичний мебель є вирізблений з дубового дерева, що походить з останків корабля Resolute, висланого в 1752 р. на гляданє за Франклином. Хоть президент встає дуже рано, не має ніколи часу, переглянути цілу кореспонденцію, на яку складає ся денно около 800 листів. Деякі з них не мають ніякого значіння, инші містять простацкі злоріченя, а ще инші погрози смерті. Секретар усуває цілу ту пачку листів. Лише листи більше значучі дістають ся до рук президента, а є їх так багато, що треба би читати їх від рана до пізного вечера. Ще не встиг президент видати урядникам інструкції що до найважнійших листів і подань, а вже облягають єго кабінет інтересенти. Америкаці не стерпіли би вигальованих портієрів, з мінами поважними і згідними; приступу до кабінету боронять досить недбало лагідні і спокійні муриши. Дятого лекше дістати ся до президента, ніж у нас до бюра першого ліпшого віцедиректора в сїм або тім міністерстві. Америкаці знають, що всі урядники, почавши від президента аж до найнижших степеней єрархії, належать до услуги публиці.

— **Дрібнівісти.** Жандарм Антін Стахурский у Львові одержав за вратованє людского жита в часі пожару срібний хрест заслуги. — Союз державних урядників австрійських у Відни скличе на днях загальні збори, щоби ухвалити цїсарєви заяву почитаня і подяки за санкціонованє закона о підвишеню урядничих плат. — Нотар з Мостиск Віктор Кроковский переносить ся з днем 1-ого жовтня до Львова і обнимає уряд нотара. — В справі загадної крадежи 12 тисяч зр. в краєвім Виділі знесено суспензію над офіціалом Кубалею, а суспендовано урядника Зиха.

Телеграми.

Відень, 23. вересня. Wiener Ztg. містить відручне письмо цїсаря, котрим іменував гр. Bellegarde канцлером ново установленого ордеру цїсарєвої Елисавети.

Відень, 23. вересня. З дипломатичних кур'єрів доносять, що на пропозицію італійського правительства, скликати міжнародну конференцію для нарад над спільним виступленем держав против анархістів, багато держав дало вже відповідь і прийало єю пропозицію. Що до решти держав належить надїяти ся, що поступлять так само.

Відень, 23. вересня. Вчєра відбула ся судова розправа против бурмістра др. Люєгера за обиду чести майора Гешвіндера. Суд увільнив др. Люєгера від обжалованя.

Берно швайц, 23. вересня. Тутешня поліція слідить безустанно за анархістами, вязнить їх, або видаляє. Берненські власти постановили не стерпіти ані одного анархіста, визнаючого «пропаганду діла».

Париж, 23. вересня. Бюро Райтера доносить, що Німеччина і Австро-Угорщина не прилучили ся до пляну чотирох инших держав, який они предложили що до спільного урегулюваня кретенської справи. Однак згадані дві держави прирекли не підпомагати султана в єго опіраню ся против реформ. Зміст предложеного пляну не знаний, однак є певною річю, що першим услівем є усуненє з острова турецьких війск і турецьких урядників.

Астрахан, 23. вересня. Тутешня властителька механічних заведень Неоніля Сапожнікова записала 75.000 рублів на заложене в Астрахані політехнічної школи і жертвувала будучій школі всі свої заведеня. Заразом призначила 29.000 рублів на стипендії для будучих учеників. Одиноким услівем, яке поставила фундаторка є, що би школа носила назву єї імени.

Льондон, 23. вересня. Після донесеня бюра Райтера, в Шангаю розійшла ся поголошка про смерть хінського цїсаря. — Брами Пекіну зачинено.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
1-50	6-45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6-00	до Підволочиск, Бродів з головн. двірця	
	7-30	" Зимної води від 8/5 до 11/5 влучно	6-05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7-40	" Янова	6-15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7-50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	8-35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	7-55	" Сокала і Рави рускої	8-50	" Варшави	
	8-05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9-15	" Скольного від 10/7 до 21/8 вл.	
	8-15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	9-25	" Янова	
	9-05	" Кракова від 15/8 до 15/9 влучно	1-55	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10-35	" Іцкан, Сучави	2-08	" з дв. Підзамче	
	10-45	" Ярослава, Любачева	9-55	" Белзця, Рави рускої, Сокала	
	1-01	" Янова	10-55	" Іцкан, Сонова, Бергомету, Сучави	
1-30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлана)	12-05	" Янова від 1/5 до 15/9 тільки в нед. і сьв.	
	1-40	" Скольного, Стрия (Гребенова в. 10/7 до 21/8)	2-15	" Брухович від 8/5 до 21/8	
1-50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2-40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2-15	—	" Підволочиск (Києва, Одесси) на дв. Підз.	2-50	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
2-30	—	" на дв. гол.	3-00	" Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 20/9	
	5-00	" " Козови, Бродів на дв. Підз.	3-11	" Янова	
	5-25	" " на дв. гол.	3-16	" Зимної води тільки від 8/5 до 11/9 вл.	
	5-40	" Іцкан, Сучави	3-26	" Брухович	
	5-55	" Сокала, Белзця і Любачева	4-55	" Ярослави, Самбора через Перемішль	
Ніч			Ніч		
5-10	3-04	з Підволочиск, Козови, Гримальова на Підз.	4-10	до Кракова (Відня, Берліна, М Ляборч)	
	3-30	" на дв. головний	5-20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6-10	" Кракова (Відня)	6-20	" Янова від 1/5 до 15/9 тільки в нед. і сьв.	
	7-57	" Янова від 1/5 до 16/9 і від 16/9 до 20/9 щодень	6-30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	8-12	" від 1/6 до 16/9 вл. тільки в веділю і сьвята	6-40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	8-31	" Брухович тільки від 8/5 до 20/9 і від 16/9 до 11/9	6-55	" Тернополя з двірця головного	
	—	" від 1/7 до 15/9 влучно	7-00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
	8-53	" Янова від 1/6 до 15/9 тільки в будні дни	7-10	" Сокала, Рави рускої	
8-45	9-10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	7-15	" Тернополя з двірця Підзамче	
9-39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	8-40	" Янова від 1/5 до 20/9 і 16/9 до 20/9 вл.	
9-45	—	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	10-05	" щодень, від 1/6 до 15/9 в нед. і сьвята	
9-55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	11-00	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	10-30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	11-27	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	12-15	" Скольного, Калуша, Борислава.		" з дв. Підзамче	

ЗАМІТКА: Гожа ніччя часять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 26 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мал, готель Імперьяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Дмитро Затурский

поруцає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвотною почтою.

140 50—140

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавоман

перенесла ся з улиці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасіньского ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і виписочальня

заосмотрена в веілякі знаряди почавши від найбогатших до найскромніиших. Цілі урядженя для покоїв до спаня, сальонів, їдалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також залізні і гнуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанем

В. Кавоман.

203 41—52 ул. Лукасіньского, ч. 1

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним Преев. Матрон. і Преев. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже і зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідогневих.

»Днѣстеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з двем 31-го грудня 1897 вносить:

Фонд резервовий . 73.874 зр. 47 кр.
Резерва премій . 52.269 „ 40 „
Фонд основний . 50.000 „ — „

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Днѣстра« дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроболочно. Поліси »Днѣстра« приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через »Днѣстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту »Днѣстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адмістраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опрочентованя від членів третих осіб по 4 1/2 %. Удїл членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом буті і позичку дістати може тільки член обезпечений в »Днѣстрѣ«. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів »Днѣстра«, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

принймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опрочентовує їх по

4 1/2 % на рік.

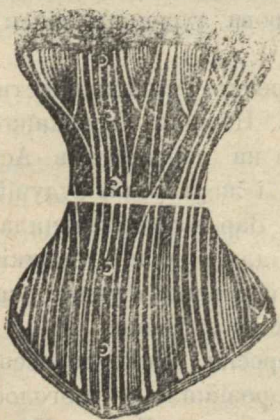
Вийшла в рускім перекладі

„Іфігенія в Таврії“

класична драма Гетого в 5. діях.

Можна набути в о. Д. Йосифовича в Яричові, почта 1000, за 33 кр. разом з пересилкою.

Половина чистого зиску призначена на будову церкви в Новім Санчі.

Ново отворена робітня

Горсетів, Рукавичок і Бандажів

Г. Галянтовского

у Львові, площа Бернардинська, ч. 3. 141 40-40

виконує на замовленя:

Руптурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, щудла, машини на ноги, суспензория, рукавички »glasse«, дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, диваники, тасьми до дзвінків і т. д. в як найкоротшім часі по найнизиших цінах.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поруцає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх густо вно і по приступних цінах. 36-104

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах. Затишеві панючки приймає напомене шанє.